

Motion till riksdagen 2010/11:Ju240

av **Jessica Rosencrantz (M)**

Straffrabatt vid upprepade brott

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om straffrabatten vid upprepade brott.

Motivering

I vårt svenska rättssystem styrs utdömandet av påföljder av lag och praxis. En omdiskuterad företeelse är den så kallade straffrabatten som utdelas vid upprepad brottslighet. Det är mycket vanligt att gärningsmän står åtalade för fler än ett brott och enligt principen om straffrabatt är det sällsynt att straff utdöms proportionerligt till antalet brott. En person som döms för tio rån döms i regel till ett ackumulerat fängelsestraff som är betydligt lägre än vad den motsvarande sammanlagda strafftiden skulle ha varit om tio olika personer skulle ha dömts för ett rån vardera. Det finns alltså en rabatt i straffutdömandet för varje brott som begås av samma gärningsman.

Det finns flertalet grundläggande problem med ovan beskrivna straffrabatt. För det första frångår ordningen en annan viktig princip, nämligen proportionalitetsprincipen. I rättssystemet tillämpar vi principen om proportionalitet, det vill säga att ringa brott ger lägre straff och grova brott ger hårdare straff. Ett grövre brott kräver längre tid att sona. En straffrabatt innebär i praktiken att för varje ytterligare brott du begår, desto lägre blir straffet för just det enskilda brottet. Samhället skickar därmed en signal om att varje ytterligare brott inte är lika allvarligt som det föregående: att det andra brottet på något vis är ursäktat av det förstnämnda. Att en person som döms för 100 fall av snatteri skulle dömas till livstids fängelse på grund av strikt ackumulering av påföljder är förstas inte rimligt. Men ordningen som råder idag är inte heller rimlig och det krävs en markering från samhället att varje brottsling ska sona sina gärningar. Om ett grovt brott generellt leder till ett års fängelse, leder ytterligare tre brott av samma karaktär till endast en marginell straffskärp-

Fel! Okänt namn på

ning. Det är orimligt. Varje ytterligare brott måste ge en avsevärd skärpning i det utdömda straffet.

Den största moraliska invändningen mot straffrabatten är principen om att varje brottsoffer förtjänar upprättelse. En tragisk och farlig följd av den rådande straffrabatten är att många brottsoffer i händelser där förövaren redan är anklagad för andra brott får beskedet av åklagaren att denne inte tänker väcka åtal eftersom det ändå inte kommer att leda till ytterligare straffskärpning. En ordning av detta slag är farlig då den urholkar medborgarnas förtroende för rättsstaten och minskar viljan att anmäla brott. Framför allt är den ett hån mot brottsoffret. Varje brottsoffer förtjänar upprättelse, oavsett hur många brott gärningsmannen har begått tidigare. Brottsoffret måste få uppleva att samhället markerar mot just den kränkning som riktats mot just honom eller henne.

Alliansen har tagit initiativ till en bred översyn av påföljdssystemet, där frågan om straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet ingår. Det är välkommet.

Med anledning av att den rådande ordningen med straffrabatt går emot principen om proportionalitet samt negligerar det faktum att varje brottsoffer förtjänar upprättelse bör säkerställas att varje ytterligare brott ger en markant skärpning i det utdömda straffet inom ramen för ett reformerat påföljdssystem.

Stockholm den 21 oktober 2010

Jessica Rosencrantz (M)